

**MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH
I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE KOZIENICKIM
W I PÓŁROCZU 2011**

marzec 2011

Opracowała:

**Anita Chołaj
st. insp. pow.
Wydział Aktywizacji Rynku Pracy
PUP w Kozienicach**

I WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych.

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystywanymi w niniejszym opracowaniu były:

- „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej Departamentu Rynku Pracy, Warszawa 2003,
- Raporty i wskaźniki wygenerowane z aplikacji MZ – Monitoring Zawodów
- Załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS 01 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za II połowę 2010 roku”
- Załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS 01 – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy za II połowę 2010 roku”
- rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 08.12.2004 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz.U. z 2004 Nr 265, poz. 2644 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 20.04.2004 r.o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz.U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.)
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na 2009 r. (Dz.U.z 2008 r. Nr 221 poz. 1436 z późn. zm)
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2010 r. Nr 82 poz. 537 z późn zm.).

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych łączy wiedzę z zakresu popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Informacje o bezrobociu i ofertach pracy posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- doskonalenia jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa i poradnictwa zawodowego, poprzez dostarczenie szczegółowej informacji w zakresie zawodów

poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które nie ma zapotrzebowania na rynku pracy,

- właściwego planowania zgodnie z potrzebami rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- planowania poziomu i kierunków kształcenia zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy,
- merytorycznego uzasadnienia realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

II ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Na koniec czerwca 2011 r. roku zarejestrowanych było 4432 osób, w tym poprzednio pracujących zarejestrowanych było 3314 osób tj. 74,8%. Natomiast dotychczas niepracujący stanowili 25,2 % tj. 1118 osób w rejestrach PUP w Kozienicach.

Bezrobocie według zawodów (grup zawodów) można analizować na kilku różnych poziomach: 10 wielkich grup zawodowych, 30 dużych grup zawodowych, 116 grup średnich, 392 grupy elementarne lub 1170 zawodów i specjalności. Niniejszy raport został opracowany w oparciu o kody sześciocyfrowe (np. 522107 sprzedawca) czyli zawody i specjalności. Jest to naszym zdaniem najbardziej przejrzysta forma przedstawienia „Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” w powiecie Kozienskim.

Struktura bezrobotnych według zawodów – stan na 30.06.2011 r. (20 zawody najliczniej reprezentowane)

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym kobiety	w tym absolwenci
Ogółem z tego:			4432	2198	95
1	000000	Bez zawodu	803	398	44
2	522107	Sprzedawca	329	306	2
3	961302	Robotnik placowy	311	122	0
4	722204	Ślusarz	124	1	0
5	331403	Technik ekonomista	107	92	2
6	711202	Murarz	101	0	0
7	512001	Kucharz	94	86	2
8	311504	Technik mechanik	83	2	3
9	411004	Technik prac biurowych	77	67	0
10	752208	stolarz meblowy	64	17	1

11	821304	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	55	55	0
12	753105	Krawiec	50	49	0
13	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	46	36	1
14	723105	Mechanik samochodów osobowych	46	0	0
15	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	46	1	0
16	931301	Robotnik budowlany	45	2	0
17	514101	Fryzjer	44	44	1
18	751201	Cukiernik	41	37	0
19	522305	Technik handlowiec	39	35	2
20	432103	Magazynier	38	12	0

Na koniec czerwca 2011 roku, rozpatrując liczbę bezrobotnych według zawodów najliczniejszą grupę stanowili osoby bez zawodu 803 tj. 18,1% ogółu, sprzedawcy 329 osób tj. 7,4%, robotnicy placowi 311 osób tj. 7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Z wyżej przedstawionej tabeli wynika, że analogicznie jak w poprzednich okresach w I połowie 2011 r. w powiecie kozienskim najliczniej reprezentowane są zawody z wykształceniem zawodowym. Dane zawarte w tabeli wskazują na to, że nadal niekorzystna jest sytuacja sprzedawców, ślusarzy, techników ekonomistów, którzy od lat dominują wśród bezrobotnych na lokalnym rynku pracy.

Powtarzające się bowiem z roku na rok trudności znalezienia pracy w tych samych zawodach i specjalnościach mogą wywoływać większe zniechęcenie w poszukiwaniu pracy. Rolą samorządów terytorialnych powinno być w tym względzie promowanie nowych rodzajów działalności oraz weryfikowanie spójności systemu kształcenia z potrzebami rynku pracy, a publicznych służb zatrudnienia – określanie dostosowanych do potrzeb pracodawców form kształcenia.

Napływ bezrobotnych wg zawodów (wg stanu na dzień 30.06.2011 r.)

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym kobiety	w tym Absolwenci
Ogółem			2117	988	227
1	00000	Bez zawodu	463	221	86
2	522301	Sprzedawca	159	145	13
3	961302	Robotnik placowy	139	51	3
4	331403	Technik ekonomista	51	38	8
5	722204	Ślusarz	49	0	0
6	512001	Kucharz	46	39	5
7	311504	Technik mechanik	38	0	1
8	723105	Mechanik samochodów osobowych	35	0	2
9	711202	Murarz	33	0	0
10	411004	Technik prac biurowych	29	25	1
11	311303	Technik elektryk	27	1	5
12	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	25	0	0
13	512002	Kucharz małej gastronomii	20	11	7
14	514101	Fryzjer	20	20	4
15	931301	Robotnik budowlany	20	0	0
16	522305	Technik handlowiec	19	17	1
17	235107	Pedagog	18	16	6
18	322002	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	18	11	4
19	422402	Technik hotelarstwa	18	18	5
20	432103	Magazynier	18	4	1
21	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	18	0	2
22	752208	Stolarz meblowy	18	5	0

Z analizy powyższej tabeli wynika, że w I połowie 2011 r. największy napływ był w następujących zawodach: sprzedawca 159 osób tj. 7,5% ogółu zarejestrowanych, robotnik placowy 139 osób tj. 6,6% ogółu, technik ekonomista 51 osób tj. 2,4% ogółu rejestrowanych w omawianym okresie. Można zauważyć, że wyżej wymienione zawody należą również do najliczniej występujących na dzień 30.12.2011 r.

III ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Oferty pracy zgłoszone do powiatowego urzędu pracy to wolne miejsca zatrudnienia, miejsca stażu, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie użytecznych, przygotowania zawodowego dorosłych. W II połowie 2010 roku Powiatowy Urząd Pracy w Koźienicach pozyskał 574 wolne miejsca pracy, w tym 298 miejsc pracy subsydiowanej tj. 51,9% wszystkich. Wpływ subsydiowanych form zatrudnienia na kształtowanie popytu na pracę jest bardzo wysoki i w znaczący sposób wpływa na ożywienie lokalnego rynku.

Struktura ofert pracy wg zawodów w I połowie 2011 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w I połowie 2011
	Ogółem		502
1	515303	Robotnik gospodarczy	112
2	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	55
3	522301	Sprzedawca	33
4	961302	Robotnik placowy	19
5	431102	Fakturzystka	14
6	332302	Zaopatrzeniowiec	11
7	941201	Pomoc kuchenna	11
9	262101	Archiwista	9
10	432103	Magazynier	9
11	441990	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	8
12	722204	Ślusarz	8
13	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	7
14	911207	Sprzątaczką biurowa	7
15	931301	Robotnik budowlany	7
16	412001	Sekretarka	6
17	531202	Asystent nauczyciela przedszkola	6
18	723105	Mechanik samochodów osobowych	5
19	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	5

Powyższa tabela pokazuje, że do zawodów generujących wolne miejsca pracy zaliczyć możemy: robotników gospodarczych, pracowników biurowych, sprzedawców, fryzjerów, robotników placowych, fakturzystki, zaopatrzeniowic. Należy zauważyć, że w zawodach robotnik gospodarczy i robotnik placowy zdecydowaną większość stanowiły oferty robót publicznych. Natomiast zawody sprzedawca, pracownik biurowy, fakturzystka to przede wszystkim oferty stażu. Na naszym rynku pracy istnieje duże zapotrzebowanie na pracowników o niskich kwalifikacjach i jednocześnie jest obserwowany duży napływ bezrobotnych w tych zawodach.

Szczególnie źle należałoby ocenić szansę na podjęcie pracy przez techników ekonomistów, w odniesieniu do których w ogóle nie wystąpiły zauważalne wielkości oferowanych miejsc pracy. Jest to sytuacja podobna do okresów poprzednich. Może to oznaczać utrwalanie się braku pracy dla tej kategorii zawodowej, dlatego też należałoby zwrócić szczególną uwagę na problem przekwalifikowania tych osób. Podobnie należałoby ocenić sytuację ślusarzy, techników mechaników, murarzy.

IV ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzono w oparciu o zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe określane są za pomocą wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów – $W_{n,I}^k$ mierzonej stosunkiem średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w badanym okresie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, w badanym okresie.

1. Zawody deficytowe

Poprzez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przyjmuje się, że:

zawody o wskaźniku $W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe,

$W_{n,I}^k$ jest iloraz średniomiesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych w I połowie 2010 roku w danym zawodzie do średniomiesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w II połowie 2010 roku w danym zawodzie.

Ranking 18 deficytowych zawodów w I połowie 2011 r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu
1	515303	Robotnik gospodarczy	16
2	411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	13,7
3	412001	Sekretarka	6
4	332302	Zaopatrzeniowiec	5,5
5	741103	Elektryk	3
6	741301	Elektromonter linii kablowych	3
7	941201	Pomoc kuchenna	2,75
8	441990	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	2,66
9	243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	2
10	251902	Specjalista zastosowań informatyki	2
11	332203	Przedstawiciel handlowy	2
12	334306	Technik administracji	2
13	343301	Bibliotekarz	2
14	712101	Dekarz	2
15	712604	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	2
16	931203	Meliorant	2
17	933304	Robotnik magazynowy	2
18	514202	Kosmetyczka	1,5

Według powyższej metodologii najwyższe miejsca w rankingu zajmują następujące zawody: robotnik gospodarczy o wskaźniku intensywności deficytu $W=16$, pozostali pracownicy obsługi biurowej 13,7, sekretarka o wskaźniku 6, zaopatrzeniowiec o wskaźniku 5,5. Należy jednak podkreślić, że wskaźnik intensywności deficytu w przypadku takich zawodów jak pozostali pracownicy obsługi biurowej, pokojowa, pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani, barman, kształtowane są przez oferty pracy zgłaszane przez pracodawców w ramach stażu, a robotnik gospodarczy w ramach robót publicznych.

Po konsultacji z pośrednikami pracy wynika, że najbardziej deficytowymi zawodami na oferty pracy niesubsydiowanej to: kierowca autobusu, mechanik pojazdów samochodowych, fryzjer, kosmetyczka, palacz pieców zwykłych. Pracodawcy poszukują osób w w/w zawodach z wieloletnim doświadczeniem zawodowym i z aktualnymi uprawnieniami.

2. Zawody nadwyżkowe

Poprzez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

zawody o wskaźniku – $W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe

$W_{n,I}^k$ jest iloraz średniomiesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych w II połowie 2010 roku w danym zawodzie do średniomiesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w II połowie 2010 roku w danym zawodzie.

Ranking 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów w I połowie 2011 r.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki
1	512001	Kucharz	0,0217
2	711202	Murarz	0,0303
3	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,0556
4	235107	Pedagog	0,0556
5	751204	Piekarz	0,0588
6	741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,0909
7	351203	Technik informatyk	0,125
8	753105	Krawiec	0,1333
9	752205	Stolarz	0,1333
10	961302	Robotnik placowy	0,1367
11	411004	Technik prac biurowych	0,1379
12	723105	Mechanik samochodów osobowych	0,1429
13	722204	Ślusarz	0,1633
14	962902	Dozorca	0,1667
15	751201	Cukiernik	0,1667
16	721208	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	0,1667
17	911202	Palacz pieców zwykłych	0,2
18	833203	Kierowca samochodu ciężarowego	0,2
19	832203	Kierowca samochodu osobowego	0,2
20	514101	Fryzjer	0,2
21	522301	Sprzedawca	0,2075
22	962906	Woźny	0,25
23	611306	Ogrodnik terenów zieleni	0,2857
24	711601	Brukarz	0,3333
25	931301	Robotnik budowlany	0,35
26	721306	Błacharz samochodowy	0,4286
27	723103	Mechanik pojazdów samochodowych	0,4375
28	513101	Kelner	0,4444
29	911207	Sprzątaczkę biurowa	0,4667

W powyższej tabeli nie uwzględniono zawodów o intensywności nadwyżki równej „O” czyli takich, dla których w II połowie 2010 roku nie wpłynęła żadna oferta pracy.

Według przedstawionej metodologii w powiecie kozienickim w II połowie 2010 roku najbardziej nadwyżkowymi zawodami były: technik ekonomista, stolarz meblowy, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych.

V Wnioski końcowe

W oparciu o sporządzony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, analizę napływu bezrobotnych oraz ofert pracy zgłoszonych w PUP w Kozienicach nasuwają się następujące spostrzeżenia i wnioski:

- Niezmiennie największą grupę zawodową wśród pozostających bez pracy stanowią bezrobotni nie posiadający zawodu (bez zawodu). Jest to grupa obejmująca przede wszystkim osoby z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym, osoby posiadające wykształcenie średnie ogólnokształcące oraz osoby z wykształceniem średnim zawodowym bez tytułu zawodowego. Na koniec grudnia 2010 r. bez zawodu było zarejestrowanych 781 osób tj. 17,0% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Osoby te znacznie częściej tracą pracę. Uzasadnione jest podejmowanie działań w zakresie aktywizowania tej grupy bezrobotnych poprzez np.: przekwalifikowania, szkolenia czy staże.
- W trudnej sytuacji na rynku pracy są również sprzedawcy (dotyczy to bezrobotnych deklarujących posiadanie tego zawodu – zawód wyuczony lub wykonywany). W tej grupie 93,1% to kobiety. Dodać należy równocześnie, że liczba ofert skierowana do tej grupy bezrobotnych w badanym okresie należy do najliczniejszych, ale również napływ do ewidencji bezrobotnych w badanym czasie 2010 roku tej grupy zawodowej był również duży. Wskazuje to na częste zmiany zatrudnionych na tych stanowiskach.
- W II półroczu do Powiatowego Urzędu w Kozienicach zgłoszonych było 574 wolne miejsca pracy, w tym 51,9% ofert pracy subsydiowanej. Znaczna część ofert pracy dotyczyła stanowisk przy pracach prostych i niewymagających specjalnych

kwalifikacji, co wiąże się jedynie z przeszkoleniem zainteresowanych potencjalnych pracowników.

- Liczba ofert skierowana do osób posiadających wyższe wykształcenie była niewielka; ranking zawodów nadwyżkowych i deficytowych pokazuje, że wyższe wykształcenie nie daje gwarancji zatrudnienia.
- Analiza ofert zaewidencjonowanych w II półroczu 2010 roku wg struktury stanowisk pracy wykazuje stosunkowo dużą liczbę ofert na stanowiska pracownik biurowy. Zauważyć należy jednak, że oferty te dotyczyły przede wszystkim możliwości odbycia stażu, z których tylko część zakończyły się zatrudnieniem po jego odbyciu. Pozostałe zaś osoby nadal pozostaną w ewidencji bezrobotnych.
- Statystycznie najbardziej deficytowymi zawodami na lokalnym rynku pracy są zawody: pozostali pracownicy obsługi biurowej, pokojowa, pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani.
- Statystycznie najbardziej nadwyżkowymi zawodami na lokalnym rynku pracy są m. in. zawody: technik ekonomista, stolarz meblowy, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych.
- Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o statystykę rynku pracy nie jest w stanie określać rzeczywistej skali zjawiska. Wynika to z faktu, że nie wszystkie wolne miejsca pracy są zgłaszane przez pracodawców do Urzędu.

